

Czy sprzedaż towarów używanych kupionych przed 2004 r. można rozliczyć przy zastosowaniu procedury VAT marża?

[Subskrybuj nas na Youtube](#)[Zapisz się na newsletter](#)[Dołącz do ekspertów](#)

10 marca 2025, 15:50

Instytut Studiów Podatkowych Modzelewski i Wspólnicy
Doradztwo podatkowe

Pytanie zadane w tytule niniejszego tekstu nie dotyczy bynajmniej problemu marginalnego – pisze prof. dr hab. Witold Modzelewski. Podatnicy wciąż sprzedają elementy majątkowe, zwłaszcza środki trwałe, które mają swoją historię sięgającą czasów „przedunijnych”. Są to towary, które nabył bezpośrednio sam sprzedawca lub dokonał tego ich poprzednik prawny, bo sprzedawca powstał w wyniku przekształcenia podmiotu istniejącego w 2004 r. a przekształcenie rodzi sukcesję prawnopodatkową.

- [Do jakich towarów nie może być stosowana procedura VAT marża?](#)
- [Nabycie towarów przed 1 maja 2004 r.](#)

Do jakich towarów nie może być stosowana procedura VAT marża?

Aby odpowiedzieć na to pytanie należy w pierwszej kolejności zastrzec, że procedura VAT marży, o której mowa w art. 120 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, w stosunku do towarów używanych, nie może mieć z istoty zastosowania do towarów wytwarzanych przez dostawcę.

Wytworzenie to może dotyczyć produktów jak również środków trwałych: wynika to **wprost z ustawowej definicji towarów używanych** określonej w art. 120 ust. 1 pkt 4 tej ustawy, który mówi o towarach „nabytych w ramach działalności gospodarczej”. Być może jest to bezzasadne zawężenie zakresu zastosowania tej procedury w świetle prawa UE, ale to zupełnie inny problem.

Również procedura ta nie dotyczy towarów, które zostały nabyte do majątku osobistego podatnika, a następnie wniesione do jego przedsiębiorstwa prowadzonego jako [podatnik](#).

Nabycie towarów przed 1 maja 2004 r.

Jeżeli towar ten został nabyty przed wejściem w życie [ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług](#) (czyli do dnia 30 kwietnia 2004 r.), to nabycie to nastąpi od podmiotu nie będącego podatnikiem tego podatku w rozumieniu art. 15 tej ustawy. Bowiem przed tą datą nikt nie mógł być tym podatnikiem, a przepis ten nie miał mocy wstecznej. Wynika to wprost z treści art. 120 ust. 10 pkt 1 tej ustawy, który stwierdza, że procedura ta ma zastosowanie do towarów nabytych przez podatnika od osoby fizycznej i osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, niebędącej podatnikiem, o którym mowa w art. 15 ustawy lub niebędącym podatnikiem podatku od wartości dodanej.

Ten drugi przypadek to nabycie podatnika podatku VAT obowiązujące w innym niż Polska państwie UE.

Oczywiście **niekiedy podnoszony jest pogląd, że przepis ten ma *jakoby) moc wsteczną**, bowiem przed tą datą sprzedawca mógłby być podatnikiem w rozumieniu art. 15 tej ustawy, gdyby ten przepis wówczas obowiązywał. Jest to rozumowanie całkowicie nieuzasadnione i sprzeczne z jednoznaczną treścią przepisów prawa, bowiem zasady wykładni nie mogą posiadać pośredniej mocy wstecznej.

Innym „argumentem” jest pogląd, że przed tą datą obowiązywał co prawda zupełnie inny podatek od towarów i usług, który również uchylono z dniem 1 maja 2004 r., ale był trochę podobny (tylko trochę) do jego nowej wersji, więc podatnicy tamtego podatku mogą być w drodze jakiejś analogii, uznani za podatnika nowego podatku.

Pogląd ten jest absurdalny w swojej istocie: byłby on uzasadniony, gdyby w przepisach przejściowych nowej ustawy byłby jednoznaczny nakaz bezpośredniego lub odpowiedniego zastosowania art. 120 ust. 10 tej ustawy do podatników podatku od towarów i usług w rozumieniu ustawy z dnia 8 stycznia 1993 r.; brak jest takiego przepisu rozstrzygającego ten problem i, co szczególnie ważne, między tymi ustawami nie wprowadzono generalnej ciągłości; ustawą z dnia 11 marca 2004 r. wprowadzono nowy podatek, który nie był w sensie prawnym kontynuacją poprzedniego podatku. Było to przedmiotem debaty parlamentarnej, w tym zwłaszcza w specjalnej podkomisji (byłem tego świadkiem i uczestnikiem).

Co prawda zapadały tu wadliwe wyroki, które bezpodstawnie doszukiwały się nieistniejącej ciągłości między tymi podatkami, ale w początkowym okresie obowiązywania nowej ustawy tego rodzaju błędów było dużo więcej. Przypomnę np., że w 2011 r. podjęto uchwałę z której wynikało, że podatek naliczony związany z działalnością niegospodarczą podatnika daje mu (jakoby) prawo do odliczenia, czyli popełnione wówczas błędy były wręcz podstawowe.

WAŻNE

Reasumując: przed 1 maja 2004 r. skoro nikt nie był podatnikiem w rozumieniu art. 15 ustawy z dnia 11 marca 2004 r., to przepis ust. 120 ust. 10 pkt 1 ma zastosowanie we wszystkich przypadkach sprzedaży rzeczy ruchomych zakupionych na terytorium kraju będących przedmiotem dostawy przez podatników od dnia 1 maja 2004 r.

prof. dr hab. Witold Modzelewski

[oprac. Paweł Huczko](#)